Europos Parlamentas
2024-2029

Užsienio reikalų komitetas

XXXX(INI)

11.10.2024

PRANEŠIMO PROJEKTAS

2024 m. metinis pranešimas dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo
(XXXX(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Nicolás Pascual De La Parte

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS.....3

AIŠKINAMOJI DALIS……...…….....….11

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

2024 m. metinis pranešimas dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo (XXXX(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) V antraštinę dalį, ypač į jos 2 skyriaus 2 skirsnį „Nuostatos dėl bendros saugumo ir gynybos politikos“,

– atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 11 d. per neoficialų valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimą priimtą Versalio deklaraciją,

– atsižvelgdamas į dokumentą „Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis – Europos Sąjungai, kuri gina savo piliečius, vertybes bei interesus ir prisideda prie tarptautinės taikos ir saugumo“, kuriam Taryba pritarė 2022 m. kovo 21 d. ir kurį Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. kovo 25 d.,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 22 d. Tarybos patvirtintą „Susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų. Siekiant veiksmingesnių civilinių misijų“,

– atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 11 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2017/2315, kuriuo nustatomas nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (PESCO) ir nustatomas dalyvaujančių valstybių narių sąrašas[1],

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 18 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2024/890, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė[2],

– atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092[3],

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 15 d. Komisijos priimtą metinį finansavimo sprendimą, kuris yra 2024 m. Europos gynybos fondo įgyvendinimo metinės darbo programos pirmoji dalis (C(2024)1702),

– atsižvelgdamas į Tarybos 2018 m. sausio 22 d. išvadas dėl integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes ir 2022 m. sausio 24 d. išvadas dėl Europos saugumo padėties,

– atsižvelgdamas į 2023 m. spalio 6 d. per neoficialų valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimą priimtą Granados deklaraciją,

[1] OL L 331, 2017 12 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj.
[2] OL L, 2024/890, 2024 3 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/890/oj.
[3] OL L 170, 2021 5 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 27 d. Tarybos išvadas dėl saugumo ir gynybos,

– atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Karinio mobilumo veiksmų planas 2.0“ (JOIN(2022)0048),

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 5 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Nauja Europos gynybos pramonės strategija. Užtikrinti ES parengtį, grindžiamą reaguojančia ir atsparia Europos gynybos pramone“ (JOIN(2024)0010),

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 20 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Bendros užsienio ir saugumo politikos ataskaita. Mūsų prioritetai 2024 m.“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 18 d. kandidatės į Europos Komisijos pirmininkus Ursulos von der Leyen paskelbtas kitos kadencijos Europos Komisijos politines gaires (2024–2029) „Europos pasirinkimas“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi ataskaitą dėl Europos konkurencingumo ateities ir jos ketvirtą skyrių dėl saugumo didinimo ir priklausomybės mažinimo,

– atsižvelgdamas į saugumo ir gynybos partnerystes, kurias atitinkamai 2024 m. gegužės 21 d. pasirašė ES ir Moldova, o 2024 m. gegužės 28 d. – ES ir Norvegija,

– atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos 2000 m. spalio 31 d. rezoliuciją Nr. 1325 (2000), 2009 m. spalio 5 d. rezoliuciją Nr. 1889 (2009), 2013 m. spalio 18 d. rezoliuciją Nr. 2122 (2013), 2015 m. spalio 13 d. rezoliuciją Nr. 2242 (2015) ir 2019 m. spalio 29 d. rezoliuciją Nr. 2493 (2019) dėl moterų, taikos ir saugumo, 2015 m. gruodžio 9 d. rezoliuciją Nr. 2250 (2015), 2018 m. birželio 6 d. rezoliuciją Nr. 2419 (2018) ir 2020 m. liepos 14 d. rezoliuciją Nr. 2535 (2020) dėl jaunimo, taikos ir saugumo,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. JT valstybių narių valstybių ar vyriausybių vadovų priimtą Ateities paktą ir jo antrąjį skyrių dėl tarptautinės taikos ir saugumo,

– atsižvelgdamas į Šiaurės Atlanto sutartį,

– atsižvelgdamas į Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją, kurią paskelbė Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) valstybių ar vyriausybių vadovai, dalyvavę 2024 m. liepos 10 d. Vašingtone vykusiame Šiaurės Atlanto tarybos posėdyje,

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. vasario 28 d. rezoliuciją „2023 m. metinis pranešimas dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo“[4],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl ryžtingos ES pagalbos Ukrainai poreikio praėjus dvejiems metams nuo Rusijos

[4] Priimti tekstai, P9_TA(2024)0105.

agresijos karo prieš Ukrainą pradžios[5],

– atsižvelgdamas į savo į 2024 m. liepos 17 d. rezoliuciją dėl nuolatinės ES paramos Ukrainai poreikio[6],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją dėl tolesnės ES valstybių narių finansinės ir karinės paramos Ukrainai[7],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-xxxxx/2024),

A. kadangi, remiantis 2024 m. Normandijos indeksu[8], praėjusiais metais įvyko regresas pasaulinės taikos ir saugumo srityse, be kita ko, dėl konfliktų, geopolitinės konkurencijos, didėjančio militarizavimo ir hibridinių grėsmių;

Kintančios geopolitinės paradigmos pasekmės Europos saugumui

1. pabrėžia Europos žemyno saugumui kylančių grėsmių, kurios pasiekė precedento neturintį lygį nuo Antrojo pasaulinio karo, rimtumą; reiškia didelį susirūpinimą dėl stiprėjančių geopolitinių lūžių, naujų imperialistinių autoritarinių jėgų dominavimo užmojų, sisteminio didžiųjų valstybių varžymosi, nacionalistinio vienašališkumo ir dėl to, kad kai kurios valstybės ir nevalstybiniai subjektai pirmiausia ir vis dažniau naudoja jėgą ir smurtą, kad propaguotų savo politinius tikslus ir interesus arba spręstų ginčus; mano, kad ši tendencija prilygsta paradigmos pokyčiui, nes ji išstumia tarptautinio saugumo užtikrinimo logiką, kuri yra grindžiama pagarba tarptautinei teisei, taisyklėmis paremta tarptautine tvarka ir daugiašališkumu;

ES atsakas. Nauja Europos saugumo ir gynybos era

2. pabrėžia, kad ES būtinai turi spręsti problemas, kylančias dėl daugybės nuolat kintančių grėsmių jos saugumui, ir šiuo tikslu imtis naujos politikos ir veiksmų, kurie sudarytų sąlygas ES ir jos valstybėms narėms kolektyviai ir nuosekliai stiprinti savo gynybą Europoje ir gebėjimą veikti pasauliniu lygmeniu;

3. atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos pirmininkės tikslą pradėti naują Europos gynybos ir saugumo erą kuriant tikrą Europos gynybos sąjungą; palankiai vertina tai, kad 2024 m. rugsėjo 17 d. buvo paskirtas pirmasis už gynybą ir kosmosą atsakingas Komisijos narys; jam pavesta per pirmą šimtą jo kadencijos dienų kartu su Komisijos pirmininko pavaduotoju ir Sąjungos vyriausiuoju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai parengti baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities;

[5] Priimti tekstai, P9_TA(2024)0119.
[6] Priimti tekstai, P10_TA(2024)0003.
[7] Priimti tekstai, P10_TA(2024)0012.
[8] Tyrimas „Mapping threats to Peace and democracy world – Normandy Index 2024“ (Grėsmių taikai ir demokratijai pasaulyje vertinimas. 2024 m. Normandijos indeksas), Europos Parlamentas, Europos Parlamento tyrimų tarnyba, 2024 m. rugsėjo mėn.

4. ragina ES ir jos valstybes nares paspartinti 2022 m. kovo 11 d. priimtoje Versalio deklaracijoje pareikštų įsipareigojimų prisiimti didesnę atsakomybę už savo gynybą ir saugumą įgyvendinimą ir, be kita ko, užtikrinti didesnį strateginį savarankiškumą; pabrėžia, kad NATO ir transatlantinė partnerystė su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis tebėra Europos kolektyvinės gynybos kertiniai akmenys; pabrėžia, kad ES valstybės narės turi dėti daugiau pastangų didindamos savo išlaidas ir pirkdamos daugiau bendrų pajėgumų ir taip stiprinti savo ginkluotąsias pajėgas tiek nacionaliniais, tiek NATO ar ES operatyviniais tikslais;

5. pritaria siekiui NATO sukurti Europos ramstį ir pabrėžia, kad Europos gynybos sąjungos kūrimas gali būti derinamas su ES ir NATO bendradarbiavimo stiprinimu;

Europos saugumo didinimas. Parama Ukrainai suteikiant karinius pajėgumus be jų naudojimo apribojimų siekiant nutraukti Rusijos agresijos karą

6. dar kartą patvirtina, kad tvirtai pritaria tam, kad ES ir jos valstybės narės solidarizuotųsi su Ukraina Rusijos agresijos karo akivaizdoje ir suteiktų jai būtinas karines priemones, kad ji galėtų apsiginti, užbaigti konfliktą ir atkurti savo teritorinį vientisumą atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas savo sienas; palankiai vertina bendrus ES ir Ukrainos saugumo įsipareigojimus, taip pat dvišalius saugumo susitarimus, kuriuos Ukraina sudarė su keliomis valstybėmis narėmis; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms paspartinti ginklų, oro gynybos sistemų ir šaudmenų tiekimą Ukrainai, įskaitant iš oro paleidžiamas sparnuotąsias raketas; ragina valstybes nares panaikinti visus suvaržymus, neleidžiančius Ukrainai naudoti Vakarų ginklų sistemų prieš karinius taikinius Rusijoje, kaip leidžiama pagal tarptautinę teisę;

7. ragina ES ir jos valstybes nares remti Ukrainą plečiant tarptautinę koaliciją ir pritariant Ukrainos prezidento Volodymyro Zelenskio pristatytam pergalės planui, nes tai vienintelis perspektyvus būdas atkurti Ukrainos suverenitetą ir teritorinį vientisumą remiantis tarptautine teise ir užtikrinti, kad Rusija atsiskaitytų už savo karo nusikaltimus, įskaitant agresijos nusikaltimą, ir sumokėtų reparacijas ir kitus mokėjimus už Ukrainoje padarytą didžiulę žalą;

8. pabrėžia Europos taikos priemonės (ETP) svarbą, pagal kurią remiamas karinių pajėgumų teikimas ir mokymai Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms, kartu užtikrinant koordinavimą visiems suinteresuotiesiems subjektams per ES karinio štabo valdomą koordinavimo mechanizmą; palankiai vertina tai, kad pagal ETP įsteigtas specialus pagalbos Ukrainai fondas, ir ragina pagal šią priemonę padidinti finansinius išteklius Ukrainos karinei pagalbai; primygtinai ragina Vengriją panaikinti savo veto dėl ETP karinės paramos Ukrainai, įskaitant sutartas kompensacijas valstybėms narėms, kurios teikė karinę pagalbą Ukrainai;

Suvienytos jėgos gynybos pajėgumams didinti

9. palankiai vertina Europos gynybos pramonės strategijoje, pateiktoje su Komisijos pasiūlymu dėl Europos gynybos pramonės programos sukūrimo, išdėstytą viziją; pritaria tikslui stiprinti ES gynybos pramonės parengtį, kad valstybės narės turėtų daugiau galimybių nustatyti ir aptarti bendrą gynybos programavimą ir viešuosius pirkimus, taip pat bendro intereso Europos gynybos projektus;

10. pabrėžia, kad reikia įveikti ES gynybos produktų vidaus rinkos susiskaidymą, nes dėl jo atsiranda nereikalingas dubliavimasis ir didėja gynybos išlaidų neveiksmingumas; ragina Komisiją pateikti pasiūlymų dėl ES gynybos vidaus rinkos kūrimo užbaigimo, kurių pagrindas, visų pirma, būtų ES viešųjų pirkimų gynybos srityje ir su gynyba susijusių produktų siuntimo taisyklių vertinimas ir dabartinės teisinės sistemos apribojimų ir spragų nustatymas bei analizė;

11. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad pastangos, dedamos siekiant stiprinti esamus ES ginkluotės pramonės pajėgumus trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu, būtų subalansuotos, ir remti naujos ir novatoriškos karinės įrangos ir ginkluotės mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, pritaikytą prie valstybių narių ginkluotųjų pajėgų poreikių;

Naujas ES strateginis kelrodis. Bendros strateginės vizijos ir nuoseklumo skatinimas ir ES sprendimų gynybos klausimais priėmimo gerinimas ES institucinėje struktūroje

Strateginis kelrodis

12. pabrėžia, kad nuo to laiko, kai 2022 m. kovo mėn. valstybės narės priėmė Strateginį kelrodį, sparčiai vyko geopolitiniai pokyčiai; todėl ragina peržiūrėti Strateginį kelrodį remiantis išsamiu bendru grėsmių vertinimu; be to, ragina Komisiją ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai po šios peržiūros pateikti atnaujintą Strateginio kelrodžio versiją ir ja remtis rengiant baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities;

Gynybos valdymas. ES institucinės struktūros ir sprendimų priėmimo proceso gynybos ir saugumo srityse konsolidavimas

13. siūlo Tarybai peržiūrėti savo sprendimus priimančių organų, kompetentingų gynybos ir saugumo srityje, institucinę struktūrą ir apsvarstyti galimybę įsteigti naują nuolatinį sprendimų priėmimo organą, kurį sudarytų valstybių narių gynybos ministrai;

14. pakartoja savo raginimą stiprinti ES karinio planavimo ir vykdymo pajėgumus ir užtikrinti visišką operacinį pajėgumą, be kita ko, suteikiant tinkamas patalpas, personalą, stipresnius vadovavimo ir kontrolės pajėgumus, taip pat veiksmingas ryšių ir informacines sistemas visų BSGP misijų ir operacijų atveju; pakartoja, kad visapusiškai pritaria tam, kad iki 2025 m. pradėtų visapusiškai veikti ES greitojo dislokavimo pajėgumai ir kad gelbėjimo ir evakuacijos užduotims, pirminio pajėgų įvedimo ir stabilizavimo operacijoms arba laikinam misijų stiprinimui būtų skirta ne mažiau kaip 5 000 karių;

ES bendrai saugumo ir gynybos politikai skirtų išteklių didinimas

15. palankiai vertina tai, kad valstybės narės padidino biudžetus ir investicijas į gynybą, taip pat tai, kad 2024 m. ES BSGP biudžetas padidėjo, nors ir kukliai; ragina valstybes nares, kurios, kalbant apie gynybos išlaidas, dar nepasiekė minimalios 2 proc. BVP ribos, ryžtingai įsipareigoti laipsniškai didinti savo karinius biudžetus; rekomenduoja, kad valstybės narės, remdamosi nuolatine pajėgumų poreikių analize, dar labiau padidintų šią ribą, visų pirma vykdydamos bendrus gynybos pajėgumų viešuosius pirkimus;

16. ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti atvirą diskusiją remiantis M. Draghi pranešime dėl Europos konkurencingumo ateities pateiktomis rekomendacijomis ir, be kita ko, kitoje daugiametėje finansinėje programoje padidinti saugumui ir gynybai skirtus išteklius, taip pat išnagrinėti visas finansavimo galimybes šiuo tikslu; be to, ragina valstybes nares iš dalies pakeisti ETP finansavimo procesą, kad būtų užtikrinta tinkama ir tvari parama partneriams ir sąjungininkams ir kartu derinami veiksmai su BSGP misijomis ir operacijomis;

Veiksmingesnis įnašas į taiką pasaulyje įgyvendinant ES bendrą saugumo ir gynybos politiką ir ES, kaip saugumo srities veikėjos, vaidmens stiprinimas

Deeskalavimas, karų prevencija ir konfliktų sureguliavimo rėmimas

17. nurodo, kad yra labai susirūpinęs ir kad jo susirūpinimas auga dėl Kinijos paramos Rusijai jos agresijos kare prieš Ukrainą, visų pirma dėl dvejopo naudojimo prekių eksporto į Rusiją, ir dėl nuolatinio Kinijoje įsikūrusių įmonių dalyvavimo vengiant sankcijų ir jas apeinant; taip pat yra labai susirūpinęs dėl didėjančio priešiškų veiksmų, kuriuos Kinija vykdo prieš Taivaną, skaičiaus, įskaitant kibernetinius išpuolius, įtakos kampanijas, Kinijos karo lėktuvų įskridimą į Taivano oro gynybos identifikavimo zoną ir povandeninių kabelių nutraukimą;

18. ragina Kinijos valdžios institucijas nutraukti visus agresyvius veiksmus, visų pirma oro ir jūrų operacijas Taivano sąsiauryje ir Pietų Kinijos jūroje, nes jie kelia pavojų Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono stabilumui ir todėl kenkia tarptautiniam saugumui, regioninių šalių suverenitetui, gyvybės saugumui jūroje ir laivybos laisvei;

19. kuo griežčiausiai smerkia destabilizuojančią Irano veiklą Artimųjų Rytų regione ir nuolatinę paramą teroristinėms grupuotėms, kurios kelia tiesioginę grėsmę regiono ir pasaulio saugumui; tačiau reiškia visapusišką paramą Irano pilietinei visuomenei ir demokratinėms jėgoms ir solidarizuojasi su jomis;

20. pakartoja, kad smerkia 2023 m. spalio 7 d. teroristinės organizacijos „Hamas“ įvykdytus niekingus teroristinius išpuolius prieš Izraelį, paskatinusius tolesnį destabilizavimą Artimuosiuose Rytuose, ir jį dar labiau stiprina Irano įgaliotinių (pvz., teroristinių organizacijų, įskaitant „Hezbollah“ Libane ir husių grupuotę Jemene) ir paties Irano režimo agresija prieš Izraelį;

Pagal BSGP vykdomos misijos ir operacijos

21. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybes nares toliau diegti BSGP misijų ir operacijų inovacijas, be kita ko, suteikiant tvirtus, lanksčius ir modulinius įgaliojimus, kad būtų galima prisitaikyti prie kintančių saugumo aplinkybių ir priimančiųjų šalių poreikių, taip pat remtis BSGP civilinių ir karinių aspektų sinergija ir papildomumu;

ES gebėjimo įveikti saugumo iššūkius gerinimas

Žvalgybos pajėgumai

22. pabrėžia, kad svarbu aktyviau dalytis žvalgybos informacija ir keistis informacija tarp valstybių narių ir ES institucijų, įskaitant Parlamentą, kad būtų galima pagerinti informuotumą apie padėtį, geriau numatyti grėsmes kolektyviniam saugumui ir su jomis kovoti, taip pat apibrėžti bendras BSGP veiksmų kryptis, visų pirma krizių valdymo srityje;

Apsauga nuo hibridinių išpuolių ir dezinformacijos

23. reiškia didelį susirūpinimą dėl didėjančių saugumo problemų, kurias kelia kibernetiniai ir hibridiniai išpuoliai, užsienio vykdomas manipuliavimas informacija ir kišimasis, kuriais, be kita ko, siekiama pakenkti demokratinių visuomenių stabilumui, ypač prieš rinkimus; ragina Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą stiprinti savo pajėgumus spręsti šias problemas ir didinti atsparumą dezinformacijai;

Kosmosas

24. palankiai vertina M. Draghi pranešime dėl Europos konkurencingumo ateities pateiktas išvadas ir rekomendacijas, kuriose valstybės narės raginamos atnaujinti valdymo ir investicijų taisykles kosmoso sektoriuje, ypač su gynyba susijusiose srityse;

Ginklų kontrolė, ginklų neplatinimas ir nusiginklavimas

25. apgailestauja, kad šiais nestabiliais geopolitiniais laikais silpnėja ginklų neplatinimo ir kontrolės režimai, ir ragina dėti daugiau pastangų siekiant pakeisti šią tendenciją;

Gynyba ir visuomenė

26. pabrėžia, kad, siekiant ugdyti suvokimą Europos gynybos tema, ES piliečiai turi geriau suprasti grėsmes ir riziką saugumui; ragina ES ir jos valstybes nares parengti informuotumo didinimo ir švietimo programas, kuriomis būtų siekiama gerinti piliečių, ypač jaunimo, žinias apie gynybą ir stiprinti visuomenės atsparumą ir pasirengimą spręsti saugumo problemas;

Bendradarbiavimo ir partneryščių gynybos srityje stiprinimas

27. pabrėžia Strateginio kelrodžio partnerystės aspekto ES ir jos sąjungininkų bei partnerių visame pasaulyje bendradarbiavimo stiprinimui svarbą, siekiant kovoti su užsienio strategijomis, kuriomis siekiama pakenkti ES ir jos partneriams ir destabilizuoti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką;

ES ir NATO bendradarbiavimas

28. pabrėžia, jog svarbu, kad NATO ir ES vaidmenys būtų nuoseklūs, vienas kitą papildantys ir stiprinantys remiant tarptautinį saugumą, nes taip išvengiama gynybos pastangų dubliavimo; palankiai vertina tai, kad prie NATO 2023 m. prisijungė Suomija ir po to 2024 m. – Švedija, nes tai yra istorinis žingsnis į priekį stiprinant saugumą Europoje;

Partnerystė su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis

29. mano, kad labai svarbu toliau plėtoti glaudžius ES ir JAV santykius, grindžiamus bendromis demokratijos, laisvės ir teisinės valstybės vertybėmis; vertina Jungtinių Amerikos Valstijų įsipareigojimą teritorinei Europos gynybai ir dalyvavimą joje, visų pirma, atsižvelgiant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą;

Partnerystė su Jungtine Karalyste

30. mano, kad labai svarbu oficialiai įtvirtinti partnerystę su Jungtine Karalyste saugumo ir gynybos srityje, kaip priemonę stiprinti Europos saugumą ir NATO europinį ramstį, visų pirma, atsižvelgiant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą;

Partnerystė su Vakarų Balkanų šalimis

31. pabrėžia, kad ES saugumas yra glaudžiai susijęs su mūsų artimiausių kaimyninių šalių ES rytinėje ir pietinėje kaimynystėje, taip pat Vakarų Balkanuose, saugumu;

Aktyvesnis Europos Parlamento dalyvavimas BSGP

32. pabrėžia, kad, siekiant stiprinti BSGP kaip politinį prioritetą per dešimtąją Parlamento kadenciją ir padidinti išlaidas gynybos politikai ir programoms ES ir valstybių narių lygmenimis, būtina visapusiška parlamentinė kontrolė ir atskaitomybė parlamentams;

°

° °

33. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijos pirmininkei ir atsakingiems Komisijos nariams, JT generaliniam sekretoriui, NATO generaliniam sekretoriui, NATO parlamentinės asamblėjos pirmininkui, ES saugumo ir gynybos srities agentūroms ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

* * *

AIŠKINAMOJI DALIS

Pastaraisiais metais, visų pirma nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios, ES teko susidurti su daugybe precedento neturinčių grėsmių saugumui ir naujomis krizėmis savo artimoje geografinėje aplinkoje, įskaitant 2023 m. spalio mėn. grupuotės „Hamas“ teroristinių išpuolių Izraelyje padarinius.

ES reagavo į šiuos neigiamus pokyčius – daugiau dėmesio skiria Europos saugumui ir gynybai, ieško naujų krypčių ir pradeda naujas iniciatyvas, kuriomis siekiama kolektyviai ir bendradarbiaujant stiprinti ir plėtoti savo gynybos pajėgumus.

Šiuo pirmuoju metiniu pranešimu dėl bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) įgyvendinimo per dešimtąją Parlamento kadenciją siekiama pristatyti Europos Parlamento atliktą BSGP pažangos dabartinėmis geopolitinėmis ir saugumo aplinkybėmis vertinimą ir pateikti atsaką į 2024 m. birželio 20 d. paskelbtą Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ataskaitą „Bendra užsienio ir saugumo politikos ataskaita. Mūsų prioritetai 2024 m.“ Jame taip pat pateikiamos rekomendacijos, kaip galima geriausia sustiprinti pagrindines politikos priemones ir veiksmus įvairiais lygmenimis, be kita ko, daryti pažangą institucijų sprendimų priėmimo srityje, plėtoti bendrus karinių ir ginkluotės pajėgumus ir jų finansavimo priemones.